

Bruxelles, 18.11.2022
COM(2022) 710 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

privind o politică consolidată de interoperabilitate a sectorului public

**Conectarea serviciilor publice, sprijinirea politicilor publice și furnizarea de beneficii
publice
Către o „Europă interoperabilă”**

{SWD(2022) 710 final}

Cuprins

1. PREZENTAREA CONTEXTULUI.....	2
2. STIMULAREA DIGITALIZĂRII INTEROPERABILE A SECTORULUI PUBLIC.....	3
2.1 Ce este interoperabilitatea... ..	3
2.2 ... și de ce este importantă îmbunătățirea interoperabilității pentru UE?.....	4
3. SCHIMBAREA DIRECȚIEI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE COOPERAREA UE ÎN MATERIE DE INTEROPERABILITATE	6
3.1 Construirea unei guvernante comune a interoperabilității.....	6
3.2 Implicarea tuturor nivelurilor de guvernare.....	7
3.3 Promovarea inovării și a cooperării „GovTech”	8
3.4 Monitorizarea impactului	9
4. ASIGURAREA INTEROPERABILITĂȚII POLITICILOR UE DIN STADIUL CONCEPERII ȘI A ADAPTĂRII ACESTORA LA DIMENSIUNEA DIGITALĂ	10
4.1 Elaborarea politicilor UE în era digitală.....	10
4.2 Punerea accentului pe finanțarea interoperabilității	12
4.3 Integrarea interoperabilității în politicile UE în materie de date și inovare	13
4.4 Dezvoltarea cooperării internaționale privind interoperabilitatea sectorului public .	14

1. PREZENTAREA CONTEXTULUI

Serviciile publice digitale interoperabile sunt esențiale pentru digitalizarea cu succes a pieței unice a Uniunii Europene. Industria și societatea au multe de câștigat de pe urma asigurării unei transformări digitale a sectorului public al Europei care să fie favorabilă incluziunii, echitabilă și deschisă, durabilă, bazată pe valori și interoperabilă. Transformarea digitală a sectorului public creează factori de impuls și de atracție¹ considerabili pentru digitalizarea industriei și a societății europene. Ponderea și potențialul sectorului public pentru un „mod european” de transformare digitală bazat pe valori au fost recunoscute de administrațiile din UE² și de comunitățile locale și regionale³ și au fost confirmate de Busola pentru dimensiunea digitală a UE, identificând sectorul public ca fiind unul dintre cele patru puncte cardinale care indică traiectoria digitală a UE⁴. Administrațiile publice digitale au devenit, de asemenea, puncte centrale ale planurilor naționale de redresare și reziliență, cu o investiție planificată combinată de 47 de miliarde EUR⁵.

Plasarea unui accent mai puternic pe interoperabilitatea sectorului public sprijină efortul de redresare și reziliența Europei, conectând în mod eficace administrațiile și politicile publice, cetățenii și întreprinderile pentru oferte de servicii și fluxuri de date neîntrerupte. Aceasta include adaptarea politicilor UE la era digitală, asigurarea implementării eficace a politicilor prin mijloace digitale și a interoperabilității încă din etapa de elaborare a politicilor, factorii de decizie politică și experții în domeniul TIC acționând în strânsă colaborare. De asemenea, aceasta include crearea unui cerc virtuos al cooperării în materie de inovare pentru proiectarea și furnizarea de servicii publice digitale.

Prezenta comunicare însoțește propunerea referitoare la un „Act privind Europa interoperabilă”⁶, care vizează instituirea unei guvernante comune a interoperabilității și facilitarea creării în comun a unui ecosistem de soluții de interoperabilitate în întreaga UE. Dezvoltarea în comun de soluții, precum și partajarea și reutilizarea instrumentelor consacrate reprezintă o abordare rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor pentru proiectarea serviciilor publice digitale. Consolidarea cooperării în materie de interoperabilitate este esențială pentru valorificarea deplină a potențialului de transformare al sectorului public, pentru evitarea fragmentării și pentru îmbunătățirea conectivității și a schimbului de date. Astfel, cadrul de politică propus va contribui la protejarea suveranității digitale a Europei și la capacitarea subsidiarității digitale. Consolidarea politicii de interoperabilitate a

---

¹ Sectorul public reprezenta 53,1 % din PIB în 2020, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_finance_statistics#Government_revenue_and_expenditure.

² De exemplu, declarațiile ministeriale adoptate la Tallinn în 2017 (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/node/3739>), la Berlin în 2020 (https://ec.europa.eu/isa2/sites/isa/files/cdr_20201207_eu2020_berlin_declaration_on_digital_society_and_value-based_digital_government.pdf), la Lisabona în 2021 (<https://www.lisbondeclaration.eu/>) și la Strasbourg în 2022 (<https://www.eupan.eu/2022/04/presidence-francaise-2022-french-presidency-2022/>).

³ Astfel cum reiese din cooperarea „Living-in-EU”, <https://living-in.eu/>.

⁴ Modelul european pentru deceniul digital, COM(2021) 118 final, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_ro.

⁵ Conform https://ec.europa.eu/info/files/recovery-and-resilience-facility-annual-report_ro, pagina 23.

⁶ Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de stabilire a unor măsuri pentru un nivel ridicat de interoperabilitate a sectorului public în întreaga Uniune (Actul privind Europa interoperabilă), COM(2022) 720 final.

administrațiilor UE contribuie la îndeplinirea priorităților și a agendei de politici digitale ale Comisiei, asigurând astfel că sectorul public al Europei va fi pregătit pentru era digitală⁷.

2. STIMULAREA DIGITALIZĂRII INTEROPERABILE A SECTORULUI PUBLIC

2.1 Ce este interoperabilitatea...

Interoperabilitatea sectorului public este factorul care permite cooperarea administrațiilor și funcționarea serviciilor publice la nivel transfrontalier, transsectorial și dincolo de granițele organizaționale. Acest lucru aduce beneficii persoanelor și întreprinderilor care depind de aceste servicii conectate⁸. De asemenea, aduce beneficii chiar comunităților și administrațiilor, care depind de date fiabile din diferite surse publice sau private pentru deciziile lor și care trebuie să îndeplinească obiective de politică care sunt adesea interconectate la nivel transfrontalier și transsectorial⁹. Interoperabilitatea joacă un rol în cadrul organizațiilor și al sectoarelor de politică și între acestea, în special cele cu o puternică legătură cu sectorul public, cum ar fi justiția și afacerile interne, fiscalitatea și vama, transporturile, mediul și agricultura sau sănătatea, precum și în ceea ce privește reglementarea întreprinderilor și a industriei. Interoperabilitatea este o temă consacrată în politicile UE în domeniul digital și al datelor.

Serviciile publice sunt furnizate și utilizate la diferite niveluri, în primul rând la nivel local, dar și la nivel regional, național și european. Acestea funcționează rareori în mod izolat, deoarece accesul la registrele instituite la diferite niveluri sau sectoare este necesar pentru a face schimb de date și a furniza serviciile necesare utilizatorilor finali. O mare parte a acestor date se află în afara contextului unui anumit domeniu de politică, al unei administrații publice specifice și, din ce în ce mai mult, dincolo de frontiere. Aceasta înseamnă că serviciile publice din întreaga Europă reprezintă o „rețea de rețele” emergentă de actori în mare parte suverani la toate nivelurile de guvernare, fiecare având propriul cadru juridic și propriile mandate, dar toate fiind interconectate. Prin analogie cu rețelele transeuropene de transport și energie existente¹⁰, serviciile publice formează propria lor rețea transeuropeană, bazată pe interoperabilitate.

Interoperabilitatea este uneori considerată o chestiune pur tehnică. Cu toate acestea, nu este suficient să se ia în considerare doar aspectele tehnice pentru a corela în mod eficace administrațiile, fluxurile de date și serviciile. Este necesar să se asigure capacitatea de conectare *tehnică* și înțelegerea *semantică* pentru schimbul și prelucrarea datelor în cauză, precum și să se stabilească contextul *organizațional* și *juridic* necesar, de exemplu în ceea ce privește drepturile de acces, schimb sau reutilizarea datelor. În ceea ce privește coordonarea și coerența, interoperabilitatea necesită, de asemenea, o abordare *integrată a guvernanței*. Aceste condiții de bază – sau „straturi” – de interoperabilitate sunt stabilite în Cadrul

---

⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/shaping-europe-digital-future_ro.

⁸ De exemplu, <https://nordicsmartgovernment.org/>, o inițiativă a cinci țări nordice care vizează instituirea de servicii publice interoperabile transfrontaliere și transsectoriale.

⁹ Un exemplu de astfel de politici multidimensionale este cel al orașelor inteligente, pentru care trebuie luate în considerare împreună aspectele legate de energie, mediu, transport, apă, deșeuri și mediul digital, https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/city-initiatives/smart-cities_ro.

¹⁰ Articolele 170-172 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) stabilesc competența UE de a crea și dezvolta rețele transeuropene și de a promova interconectarea și interoperabilitatea rețelelor naționale. Acest lucru implică din ce în ce mai mult combinarea componentelor „hardware” și „software” și conectarea sistemelor „suverane” într-o rețea comună de energie, transport și rețele digitale.

europă de interoperabilitate (*European Interoperability Framework*, EIF), un model conceptual elaborat de practicienii din sectorul public digital din întreaga Europă în 2004 și actualizat de două ori în anii următori¹¹. În această perioadă, simultan cu o lume din ce în ce mai conectată, interoperabilitatea a devenit un aspect esențial al transformării digitale a administrațiilor și serviciilor.

În prezent, EIF este cadrul de politică general acceptat pentru interoperabilitate în UE și în afara acesteia¹². Având în vedere misiunea sa specifică de a servi cauzei publice comune, această fundație a interoperabilității trebuie să fie transparentă, favorabilă incluziunii, echitabilă și sigură și să se bazeze ferm pe valorile UE. Interoperabilitatea este factorul care permite actorilor din sectorul public să se conecteze, să coopereze și să facă schimb de date, protejând în același timp suveranitatea și subsidiaritatea¹³.

2.2 ... și de ce este importantă îmbunătățirea interoperabilității pentru UE?

Îmbunătățirea performanței sectorului public datorită implementării depline a interoperabilității la toate nivelurile administrației ar putea duce la o creștere a PIB-ului UE estimată la 0,4 %. Persoanele fizice ar putea economisi până la 24 de milioane de ore pe an sau 543 de milioane EUR. Întreprinderile ar putea economisi 30 de miliarde de ore sau 568 de miliarde EUR pe an¹⁴. Economii anuale estimate de costuri datorate interoperabilității transfrontaliere variază între 5,5 și 6,3 milioane EUR pentru cetățeni și între 5,7 și 19,2 miliarde EUR pentru întreprinderi.

Studiile de caz arată, de asemenea, că interoperabilitatea are un efect pozitiv asupra altor valori publice, pe lângă creșterea eficienței¹⁵. De exemplu, serviciile publice proactive sau sprijinul semantic multilingv îmbunătățesc accesul la serviciile publice și caracterul incluziv al acestora, sporind încrederea publicului¹⁶.

Interoperabilitatea este vitală în vremuri de criză, așa cum a demonstrat pandemia de COVID-19. Interoperabilitatea a fost necesară nu numai pentru crearea certificatelor digitale privind COVID-19 accesibile la nivelul UE, ci și pentru schimbul în timp real de date privind paturile disponibile în secțiile de terapie intensivă din spitale¹⁷. Interoperabilitatea ajută statul să fie mai flexibil și să asigure accesul la informații în timp real între sectoare și niveluri administrative; aceasta contribuie la evaluarea performanței politicilor și oferă stimulente pentru a inova în mod constant, a partaja eforturile și a elimina lacunele din toate domeniile de politică.

Cu toate acestea, actualul cadru de politică privind cooperarea neobligatorie în materie de interoperabilitate nu este adecvat pentru a valorifica la maximum aceste câștiguri estimate. În timp ce experții în domeniul guvernării digitale și al datelor au elaborat – cu o implicare

¹¹ <https://joinup.ec.europa.eu/collection/nifo-national-interoperability-framework-observatory/european-interoperability-framework>.

¹² <https://joinup.ec.europa.eu/collection/nifo-national-interoperability-framework-observatory/national-interoperability-initiatives>.

¹³ Astfel cum se subliniază în Declarația de la Berlin menționată mai sus.

¹⁴ Studiu realizat de Centrul Comun de Cercetare (JRC) al Comisiei, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC127330>.

¹⁵ Proiectul DIGI4FED este un exemplu în acest sens: <https://www.uantwerpen.be/en/research-groups/govtrust/research/projects/digi4fed/>.

¹⁶ De exemplu, „Tariful social automat pentru energie” din Portugalia, care a câștigat un premiu al Organizației Națiunilor Unite (<https://eportugal.gov.pt/en/noticias/tarifa-social-de-energia-automatica-premiada-pela-onu>) sau instrumentele eTranslation utilizate pentru portalul Conferinței privind viitorul Europei, disponibile pentru administrațiile publice (https://ec.europa.eu/info/resources-partners/machine-translation-public-administrations-ettranslation_ro).

¹⁷ A se vedea <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2468042722000033>.

remarcabilă – un amplu acquis¹⁸ comun al UE privind interoperabilitatea ce reunește practici de cooperare, concepte, soluții reutilizabile, specificații deschise și instrumente care sprijină eforturile naționale de reformă¹⁹ și politicile UE consacrate²⁰, evaluările recente au scos la iveală limitări majore ale acestei abordări complet voluntare a cooperării.

Aspectele digitale, inclusiv aspectele privind accesul la date și schimbul de date, sunt mult prea adesea abordate prea târziu în procesul de elaborare a politicilor. Considerentele legate de interoperabilitate nu sunt integrate în serviciile publice. Aceasta înseamnă riscuri și costuri ridicate de implementare, oportunități ratate și, în cel mai rău caz, o subminare a politicilor dependente de digitalizare la scară largă²¹. Administrațiile publice pot fi interoperabile numai dacă evaluările și alegerile corecte sunt făcute într-un stadiu incipient al fazei de elaborare a politicilor. Dacă nu se iau măsuri pentru îmbunătățirea interoperabilității, UE ar putea pierde oportunitatea de a reduce în mod considerabil sarcina administrativă. Acest lucru ar reduce reziliența administrațiilor publice, ar limita capacitatea acestora de a inova și, în cel mai rău caz, le-ar face incapabile să acționeze în perioade de criză²². Cooperarea transfrontalieră a administrațiilor publice trebuie să devină la fel de naturală și neîntreruptă ca trenurile care traversează frontierele sau fluxurile de energie dintre rețelele naționale. Răspunsul la pandemia de COVID-19 a subliniat importanța unei interacțiuni digitale stabile între sectorul public la nivel transfrontalier și transsectorial.

În acest context și în condițiile în care transformarea digitală capătă amploare, miniștrii din UE responsabili cu transformarea sectorului public și directorii pentru sistemele informatice din statele membre și-au exprimat clar părerea că este necesar să se consolideze cooperarea europeană în materie de interoperabilitate. Aceștia solicită o structură organizațională stabilă, generalizarea aplicării EIF, desemnarea unor specificații și soluții general acceptate și deschise, gata de reutilizare. De asemenea, solicită o abordare de tip „interoperabilitate din stadiul conceperii” și o mai bună coordonare a experimentării și inovării în sectorul public, inclusiv cooperarea cu sectorul privat („GovTech”²³). Propunerea Comisiei referitoare la o politică consolidată a UE de interoperabilitate a sectorului public răspunde acestor nevoi.

---

¹⁸ Inclusiv active dezvoltate în cooperare cu țările UE și cu sprijin financiar din partea fostelor programe ISA² și MIE-Telecom, a se vedea <https://joinup.ec.europa.eu/>.

¹⁹ Cum ar fi legislația și practica națională spaniolă privind interoperabilitatea, a se vedea <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2010-1331> și https://www.boe.es/biblioteca_juridica/index.php?tipo=C.

²⁰ Unele politici importante ale UE au început și/sau au fost sprijinite de proiecte de interoperabilitate, de exemplu Regulamentul e-IDAS (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/node/97>) sau de infrastructura UE de servicii blockchain (<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/ebsi>).

²¹ Abordarea din timp a aspectelor digitale și de interoperabilitate în timpul elaborării politicilor oferă beneficii deosebite, astfel cum s-a subliniat în orientările privind evaluarea impactului TIC elaborate de Comisie în 2018 (https://ec.europa.eu/isa2/sites/isa/files/ict_impact_assessment_guidelines.pdf) și astfel cum se specifică în recomandările membrilor grupului de experți al Comisiei privind interoperabilitatea serviciilor publice (<https://joinup.ec.europa.eu/collection/interoperable-europe/news/official-expert-recommendations-new-interoperability-policy>).

²² De exemplu, lipsa de coerență a datelor a afectat capacitatea UE de a răspunde în mod cooperativ la începutul crizei provocate de pandemia de COVID-19, astfel cum au constatat Renda, A. și Castro, R. (2020) în „Towards stronger EU governance of health threats after the COVID-19 pandemic” (Către o guvernare mai puternică a UE în ceea ce privește amenințările la adresa sănătății după pandemia de COVID-19), *European Journal of Risk Regulation*, 11(2), p. 273-282.

²³ A se vedea „GovTech Practices in the EU” (Practicile GovTech în UE) (<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128247>) sau „Exploring Digital Government Transformation in the EU – Understanding public sector innovation in a data based society” (Explorarea transformării digitale a guvernării în UE – Înțelegerea inovării în sectorul public într-o societate bazată pe date) (<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121548>).

3. SCHIMBAREA DIRECȚIEI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE COOPERAREA UE ÎN MATERIE DE INTEROPERABILITATE

3.1 Construirea unei guvernante comune a interoperabilității

Propunerea de Act privind Europa interoperabilă se axează pe crearea unui cadru de cooperare structurat, transparent și favorabil incluziunii, care să prevadă adaptabilitatea și capacitatea de inovare de care are nevoie sectorul public într-un context tehnic, societal și politic dinamic. Interoperabilitatea nu poate fi realizată în sens descendent de către o singură entitate și nici în sens ascendent de către actorii individuali: aceasta necesită o cooperare eficientă între factorii de decizie politică și responsabilii cu implementarea politicilor la toate nivelurile de guvernare și în toate sectoarele. De asemenea, este nevoie de un cadru de guvernare deschis, dar stabil și integrat, care să asigure subsidiaritatea prin stabilirea unei asumări comune efective a responsabilității, care să fie sustenabil pentru viitor, deoarece ceva conceput pentru a fi interoperabil se perimează mai încet, și care să valorifice potențialul de transformare al sectorului public și să protejeze valorile publice. Propunerea de Act privind Europa interoperabilă urmărește să ofere acest cadru de cooperare. Aceasta prevede instituirea unui Comitet pentru Europa interoperabilă care să coordoneze efortul comun privind interoperabilitatea, reunind autoritățile centrale ale statelor membre în materie de transformare digitală și instituțiile UE. De asemenea, aceasta prevede o comunitate deschisă a Europei interoperabile formată din experți, practicieni și părți interesate, pentru a asigura transparența și legătura cu practicile de pe teren.

Interoperabilitatea este o țintă în mișcare datorită ritmului rapid al dezvoltării tehnologice și a nevoilor politice în continuă evoluție. Aceasta necesită un cadru juridic specific, favorabil inovării și deschis, care să evite blocajele tehnologice și de reglementare. Alte opțiuni, cum ar fi consacrarea în legislație a tehnologiilor utilizate în prezent, ar prezenta riscul de subminare a inovării viitoare și ar limita capacitatea administrațiilor de a se adapta la nevoile în schimbare și la noile tehnologii. Elaborarea politicilor și reglementarea în materie de interoperabilitate în sine trebuie să fie inovatoare și adaptate la dimensiunea digitală²⁴. Propunerea de Act privind Europa interoperabilă urmărește să ofere un astfel de cadru de inovare integrat pentru sectorul public.

EIF este instrumentul de referință pentru implementarea interoperabilității în sectorul public. Pentru a se asigura că rămâne relevant, acesta trebuie revizuit și actualizat periodic. De asemenea, este nevoie să se elaboreze în continuare recomandări de implementare și de sprijin²⁵, de exemplu, pentru a sprijini viitoarele spații sectoriale ale datelor din UE²⁶, în strânsă coordonare cu Comitetul european pentru inovare în domeniul datelor și cu cerințele viitoarei Legi privind datele²⁷. Propunerea de Act privind Europa interoperabilă prevede o astfel de actualizare periodică, în conformitate cu o reglementare favorabilă inovării și adaptată la dimensiunea digitală.

---

²⁴ O politică (sau un act juridic) este adaptat(ă) la dimensiunea digitală dacă permite implementarea digitală în mod implicit și fără probleme a politicii și dacă contribuie la transformarea digitală prin utilizarea optimă a tehnologiilor și a datelor (<https://joinup.ec.europa.eu/collection/better-legislation-smoother-implementation/digital-ready-policymaking>). A se vedea, de asemenea, Instrumentul pentru o mai bună legiferare al Comisiei Europene nr. 28 privind un proces de elaborare a politicilor adaptat la dimensiunea digitală (https://ec.europa.eu/info/files/chapter-3-identifying-impacts-evaluations-fitness-checks-and-impact-assessments_en).

²⁵ <https://joinup.ec.europa.eu/collection/national-interoperability-framework-observatory/eif-toolbox>.

²⁶ Comisia a adoptat deja prima propunere privind un spațiu sectorial al datelor, propunerea de Regulament privind spațiul european al datelor privind sănătatea, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_2711.

²⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_1113.

3.2 Implicarea tuturor nivelurilor de guvernare

O guvernanță consolidată a interoperabilității în UE, gestionată în comun de statele membre și de UE, oferă cadrul îmbunătățit de politică și de sprijin atât de necesar pentru obiectivele de reformă a sectorului public în UE²⁸. Acest efort trebuie să fie colectiv, să acopere toate nivelurile de guvernare, pentru a menține și a actualiza bogatul acquis în materie de interoperabilitate al conceptelor, orientărilor, specificațiilor și activelor reutilizabile.

Implicarea și reprezentarea adecvată a comunităților regionale și locale este o condiție prealabilă, nu numai pentru că acestea constituie „primul și ultimul kilometru” al furnizării serviciilor publice, ci și pentru a putea valorifica capacitatea considerabilă de inovare a orașelor și regiunilor²⁹. În acest sens, inovarea realizată de sectorul public și de cel privat și cooperarea în domeniul serviciilor joacă un rol important. Mișcări cum ar fi „Living-in-EU”, precum și cooperarea extinsă în cadrul proiectelor, cum ar fi „Open and Agile Smart Cities” (Orașe inteligente deschise și agile)³⁰, arată că există o cerere imensă de cooperare în ceea ce privește interoperabilitatea și disponibilitatea de implicare de la nivel regional și local. Varietatea și expertiza soluțiilor de interoperabilitate dezvoltate la nivel local reprezintă un atu important și ar trebui să contribuie în mod sistematic la cataloagele de resurse de interoperabilitate recunoscute și disponibile în mod obișnuit. Acesta este motivul pentru care propunerea privind viitoarea guvernanță a interoperabilității în UE ar trebui să includă reprezentanți ai autorităților locale și regionale rurale și urbane și ai grupurilor societale în viitorul Comitet pentru Europa interoperabilă și pentru care experții de la toate nivelurile de guvernare sunt încurajați în mod activ să contribuie la activitatea viitoarei comunități a Europei interoperabile.

Pentru a ține seama în mod specific de condițiile locale și regionale, Comisia a elaborat, în strânsă cooperare cu părțile interesate din sectorul public și privat, un „Cadru european de interoperabilitate pentru orașe și comunități inteligente” (EIF4SCC), aliniat pe deplin la EIF. În urma unor ample dezbateri și consultări publice, această specializare a EIF este prezentată în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta comunicare³¹. Comisia încurajează experții și practicienii din alte domenii de politică să urmeze acest exemplu de adaptare a EIF la cazuri de utilizare specifice și/sau sectoriale. Viitoarea guvernanță a interoperabilității va avea sarcina de a evalua alinierea cadrelor de interoperabilitate specializate la EIF. De exemplu, o specializare a EIF a fost dezvoltată în trecut în scopuri legate de sănătatea digitală³². În mod tradițional, interoperabilitatea joacă, de asemenea, un rol important în politica de mediu³³, justiție și afaceri interne³⁴ sau în transporturi³⁵.

---

²⁸ Rețeaua administrațiilor publice europene (<https://www.eupan.eu/>) sau Grupul de experți al Comisiei privind administrația publică și guvernarea (https://reform-support.ec.europa.eu/public-administration-and-governance-policy-making/expert-group-public-administration-and-governance_en).

²⁹ Piața orașelor inteligente (<https://smart-cities-marketplace.ec.europa.eu/projects-and-sites?lang=ro>). Printre exemplele de activități locale se numără: IA pentru detectarea cazurilor de stop cardiac (<https://cordis.europa.eu/article/id/421437-artificial-intelligence-detects-cardiac-arrest-in-emergency-calls>); gestionarea capacității în spațiile publice (Fuengirola (<https://www.themayor.eu/en/a/view/fuengirola-digitized-its-beach-control-and-got-an-award-for-it-8098>)); IA pentru Gemenii digitali ai orașelor [DUET (<https://www.digitalurbantwins.com/>), LEAD (<https://www.leadproject.eu/>), SHPERE (<https://sphere-project.eu/>)].

³⁰ <https://oascities.org/minimal-interoperability-mechanisms/>.

³¹ SWD(2022) 710 final.

³² A se vedea Cadru european de interoperabilitate în domeniul e-sănătății (<https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/7e8e2f60-6f87-4be8-9125-477e212e3a74>) și (<https://eufordigital.eu/wp-content/uploads/2021/03/Common-Guidelines-for-eHealth-Harmonisation-and-Interoperability.pdf>). De atunci, Comisia a propus crearea unui spațiu european al datelor privind

3.3 Promovarea inovării și a cooperării „GovTech”

Evitarea rămânerii în urmă în ceea ce privește integrarea tehnologică reprezintă o provocare constantă pentru sectorul public. Deși sunt adesea criticate pentru aversiunea față de riscuri tehnologice, autoritățile publice, în rolul lor unic care servește cauzei comune, trebuie să dea dovadă că respectă o obligație specială de diligență în ceea ce privește adoptarea tehnologiei și utilizarea legală, echitabilă și fiabilă a tehnologiei. Cu toate acestea, noile tehnologii au potențialul de a face serviciile publice mai accesibile, mai favorabile incluziunii și mai eficiente ca oricând. Asigurarea inovării digitale continue pentru sectorul public este la fel de dificilă pe cât este importantă.

În întreaga Europă există deja câteva sute de activități de testare și experimentare a tehnologiilor digitale în sectorul public; este esențial să se cunoască beneficiile și riscurile acestor tehnologii. Comisia înființează un Observator al serviciilor publice inovatoare³⁶ pentru a analiza tendințele și a identifica practicile bune și pe cele rele, pentru a contribui la adoptarea tehnologiilor emergente și pentru a asigura interoperabilitatea din stadiul conceperii. Observatorul va evalua modul în care tehnologiile precum inteligența artificială transformă procesele și structurile de guvernare din sectorul public. Acest lucru va ajuta atât UE, cât și autoritățile naționale și locale să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la implementarea tehnologiilor emergente.

Europa deține numeroase ecosisteme regionale prospere de întreprinderi mici și nou-înființate inovatoare din domeniul tehnologiei³⁷, sprijinite, printre altele, de o rețea de centre de inovare digitală³⁸ și de Consiliul european pentru inovare³⁹. Resursele de interoperabilitate disponibile în mod deschis, reutilizabile și recunoscute sunt atuuri importante pentru întreprinderile inovatoare mici și inițiativele societății civile de a colabora cu sectorul public.

Cooperarea dintre sectorul public și cel privat „GovTech” sau „CivicTech”⁴⁰ stimulează inovarea în sectorul public, sprijină suveranitatea tehnologică a Europei și deschide căi către achizițiile publice. Obținerea accesului la achizițiile publice este o preocupare majoră pentru întreprinderile mai mici, pentru a putea să se extindă și să obțină recunoaștere și venituri stabile din exploatare⁴¹. Sprijinirea GovTech este o componentă dedicată atât a programului Europa digitală, cât și a propunerii de Act privind Europa interoperabilă, aliniată pe deplin la cadrul UE de sprijinire a inovării. Industria va avea o legătură cu viitorul Comitet pentru Europa interoperabilă prin intermediul Comitetului Economic și Social European și este invitată să se alăture viitoarei comunități a Europei interoperabile.

---

sănătatea dedicat (https://health.ec.europa.eu/ehealth-digital-health-and-care/european-health-data-space_ro).

³³ Cum ar fi <https://inspire.ec.europa.eu/inspire-directive/2>.

³⁴ Cum ar fi <https://e-justice.europa.eu/home?plang=en&action=home> și https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa_en.

³⁵ Cum ar fi https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/intelligent-transport-systems_en.

³⁶ <https://joinup.ec.europa.eu/collection/innovative-public-services>.

³⁷ Ca de exemplu: <https://atomico.com/insights/launching-the-7th-annual-state-of-european-tech-report>.

³⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/node/9618>.

³⁹ https://eic.ec.europa.eu/index_en și programul Orizont Europa.

⁴⁰ Ambii termeni se referă la cooperarea dintre sectorul public și cel privat în domeniul tehnologiilor pentru sectorul public. În timp ce GovTech implică, de obicei, întreprinderi nou-înființate și IMM-uri din domeniul tehnologiei, de exemplu, experimentarea utilizării IA, CivicTech implică, de obicei, organizații ale societății civile, care promovează, de exemplu, implicarea cetățenilor bazată pe tehnologie.

⁴¹ A se vedea Strategia UE pentru IMM-uri, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy_en.

3.4 Monitorizarea impactului

Evaluarea impactului pentru o viitoare politică de interoperabilitate a scos în evidență dificultățile legate de colectarea datelor și de estimarea costurilor și a beneficiilor interoperabilității ca activitate care nu este în sine scopul final, ci un instrument important de sprijin pentru digitalizarea sectorului public. Cu toate acestea, este util să se măsoare maturitatea interoperabilității pentru a ghida investițiile și a măsura progresele înregistrate. În funcție de utilizator, de sector sau de zona geografică, există o multitudine de instrumente de raportare și monitorizare pentru guvernarea digitală⁴². Aceste instrumente nu sunt întotdeauna aliniate sau conectate suficient, iar rezultatele sunt rareori prezentate într-un format ușor de utilizat și prelucrabil automat. De asemenea, acestea pot impune o sarcină considerabilă asupra administrațiilor, după cum a subliniat grupul de experți al Comisiei privind interoperabilitatea serviciilor publice⁴³.

Din aceste motive, este important să se dezvolte instrumente de raportare și monitorizare transparente și reutilizabile, adaptate la dimensiunea digitală, pentru a contribui la atingerea obiectivelor deceniului digital. Formatele de monitorizare existente ar trebui integrate într-o logică bazată pe principiul „doar o singură dată”, reutilizând datele și anchetele acolo unde este posibil și punând rezultatele la dispoziția publicului în formate prelucrabile automat. Acesta este în sine un aspect al procesului de elaborare a politicilor adaptate la dimensiunea digitală, cu instrumente și concepte reutilizabile, integrate și transferabile, în beneficiul practicienilor și al factorilor de decizie.

Propunerea Comisiei de Act privind Europa interoperabilă:

- instituie o cooperare structurată la nivelul UE privind interoperabilitatea și asumarea în comun cu statele membre a acquis-ului UE în materie de interoperabilitate, prin crearea Comitetului pentru Europa interoperabilă, alcătuit din practicieni din domeniul administrației digitale care reprezintă statele membre; creează comunitatea Europei interoperabile ca forum deschis al profesioniștilor și părților interesate, care oferă consultanță în materie de interoperabilitate și inovare în sectorul public;
- mandatează Comitetul pentru Europa interoperabilă să dezvolte EIF și să asigure evoluția viitoare a acestuia;
- introduce în mod proporțional o evaluare obligatorie a interoperabilității pentru orice modificare sau introducere a unui sistem informatic sau a unei componente de sistem cu relevanță transfrontalieră care permite furnizarea sau gestionarea electronică a serviciilor publice;
- introduce cataloage de active de interoperabilitate recunoscute care pot fi reutilizate de administrații și în procesul de elaborare a politicilor, cum ar fi instrumente, specificații sau soluții digitale; și
- consolidează sprijinul în materie de interoperabilitate pentru politicile UE adaptate la dimensiunea digitală și pentru proiectele comune de inovare GovTech.

⁴² Cum ar fi DESI (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/node/9773>) sau proiectul LORDI [*Local and Regional Digital Indicators* (Indicatori digitali locali și regionali): <https://living-in.eu/groups/commitments/monitoring-measuring>]. De asemenea, OCDE (<https://goingdigital.oecd.org/indicator/58>), Organizația Națiunilor Unite (<https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2020>) și Banca Mondială (<https://www.worldbank.org/en/events/2021/09/16/govtech-maturity-index-the-state-of-digital-transformation-in-the-public-sector#:~:text=The%20World%20Bank%20has%20developed,citizen%20engagement%2C%20and%20GovTech%20enablers>) desfășoară proiecte de monitorizare relevante.

⁴³ Recomandarea 16 la adresa <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/core/api/front/expertGroupAdditionalInfo/43164/download>.

Comisia:

- va adopta un EIF reînnoit, pe baza unei propuneri din partea viitorului Comitet pentru Europa interoperabilă. Noul EIF se va axa pe recomandări concrete de punere în aplicare, inclusiv pentru spațiile de date ale UE, în strânsă coordonare cu Comitetul european pentru inovare în domeniul datelor;
- va sprijini dezvoltarea specializărilor sectoriale în materie de interoperabilitate aliniată la EIF, cum ar fi EIF pentru orașele și comunitățile inteligente (EIF4SCC), publicat împreună cu prezenta comunicare;
- va asigura interacțiunea strânsă a cooperării sale GovTech și a activităților de sprijin cu instrumentele de inovare ale UE, cum ar fi centrele de inovare digitală, Consiliul european pentru inovare și Ecosistemele europene pentru inovare (CEI și EIE) și Institutul European de Tehnologie (EIT); și
- se va asigura că raportarea și monitorizarea interoperabilității este pe deplin aliniată și, după caz, integrată în direcțiile relevante de monitorizare a politicilor UE [în special indicele economiei și societății digitale (DESI), procesul deceniului digital, monitorizarea Declarației de la Berlin și a planurilor naționale de redresare și reziliență].

4. ASIGURAREA INTEROPERABILITĂȚII POLITICILOR UE DIN STADIUL CONCEPERII ȘI A ADAPTĂRII ACESTORA LA DIMENSIUNEA DIGITALĂ

4.1 Elaborarea politicilor UE în era digitală

Aspectele digitale în general și interoperabilitatea în mod specific au fost delegate în mod tradițional experților tehnici și abordate doar în aval, târziu sau chiar după încheierea procesului de elaborare a politicilor. Acest lucru implică riscuri și costuri ridicate legate de punerea în aplicare a politicilor din cauza barierelor și a limitărilor neintenționate. Pentru a depăși această situație, este necesar să se adopte o abordare sistemică a interoperabilității din stadiul conceperii în procesul de elaborare a politicilor.

Ciclul de elaborare și implementare a politicilor este din ce în ce mai mult bazat pe date și pe dimensiunea digitală, variind de la previziuni și evaluarea impactului⁴⁴, la colectarea și monitorizarea datelor⁴⁵, precum și la servicii și instrumente⁴⁶. Politicile UE conțin din ce în ce mai multe aspecte digitale⁴⁷. Având în vedere că obiectivele de politică, seturile de date și

⁴⁴ De exemplu, https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox_ro.

⁴⁵ De exemplu, raportarea cu privire la informațiile privind durabilitatea a câștigat importanță; a se vedea Regulamentul (UE) 2019/2088 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare, care a intrat în vigoare în 2021.

⁴⁶ De exemplu, Regulamentul (UE) 2021/953 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea și acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare și vindecare de COVID-19 (certificatul digital al UE privind COVID) pentru a facilita libera circulație pe durata pandemiei de COVID-19: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0953>. În cadrul politicii de supraveghere maritimă sunt utilizate noi instrumente, cum ar fi serviciile maritime Copernicus sau monitorizarea electronică la distanță (*Remote Electronic Monitoring – REM*). <https://www.efca.europa.eu/en/content/new-technologies-maritime-surveillance>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0953>.

⁴⁷ Dintre cele 284 de inițiative legislative prezentate de Comisie în perioada martie 2020-iunie 2021, 47 % au făcut referire la elemente digitale și 67 % la date în foaia lor de parcurs sau în etapa de evaluare inițială a impactului (<https://joinup.ec.europa.eu/collection/better-legislation-smoother-implementation>); Elaborarea politicilor adaptate la dimensiunea digitală a fost intensificată de COVID-19 (<https://joinup.ec.europa.eu/collection/better-legislation-smoother-implementation/news/digital-ready-policymaking-boosted-covid-19>).

soluțiile digitale sunt strâns interconectate, elaborarea și implementarea politicilor UE pot fi eficiente și eficiente numai dacă sunt sprijinite de un parteneriat între factorii de decizie politică și experții TIC. Acest parteneriat trebuie să înceapă cât mai curând posibil în procesul de formulare și elaborare a politicilor.

Strategia digitală a Comisiei⁴⁸ și Agenda pentru o mai bună reglementare⁴⁹ integrează ferm gândirea digitală în ciclul de elaborare a politicilor UE, promovând principiul „digital în mod implicit” în elaborarea politicilor. Aspectele digitale și de interoperabilitate trebuie luate în considerare în toate etapele: elaborarea politicilor, consultările cu părțile interesate, evaluările impactului, implementarea politicilor, monitorizarea și evaluarea.

Scopul „verificărilor digitale”, ca o componentă specifică, în continuă evoluție, a setului de instrumente pentru o mai bună legiferare al Comisiei⁵⁰ este de a ajuta factorii de decizie să identifice și să abordeze din timp aspectele digitale relevante ale unei politici. Verificările trebuie să fie însoțite de o asistență de specialitate structurală, de exemplu în ceea ce privește arhitectura sistemelor, tehnologiile de date și cloud și protecția vieții private și securitatea cibernetică. Reutilizarea datelor din surse oficiale, reutilizarea soluțiilor existente și adoptarea tehnologiilor inovatoare vor face implementarea mai simplă și mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, pregătind în același timp terenul pentru utilizarea analizei datelor, a fluxurilor de date securizate și sigure și a inteligenței artificiale și a tehnologiilor emergente. Această practică și-a dovedit potențialul de simplificare și de reducere a sarcinii administrative⁵¹.

În ceea ce privește propunerile legislative, se va pune un accent mai mare pe interoperabilitate, pe evaluarea sistematică a conformității cu EIF (și, dacă este cazul, pe oricare dintre specializările acestuia) și pe identificarea posibilităților de reutilizare a sistemelor, conceptelor și componentelor interoperabile. Acest lucru permite Comisiei și statelor membre să structureze practicile de colectare a datelor și de monitorizare și să prevină dezvoltarea unor sisteme duplicate și contradictorii, dependența de furnizori și practicile TIC nesustenabile. Cooperarea structurată a administrațiilor publice din țările UE propusă în temeiul Actului privind Europa interoperabilă va oferi consiliere cu privire la politicile UE cu impact ridicat asupra infrastructurii digitale a statelor membre și va permite punerea în aplicare în timp util a politicilor UE.

Elaborarea de politici adaptate la dimensiunea digitală și bazate pe interoperabilitate din stadiul conceperii va sprijini apariția unor servicii digitale cu adevărat transeuropene pentru cetățeni, întreprinderi și politici publice, relevante pentru piața unică digitală. Aceasta va spori încrederea transfrontalieră, după cum o demonstrează, de exemplu, certificatele digitale ale

---

⁴⁸ https://ec.europa.eu/info/news/commission-adopts-new-digital-strategy-address-transformation-opportunities-post-pandemic-world-2022-jun-30_ro.

⁴⁹ COM(2021) 219 – „O mai bună legiferare: unirea forțelor pentru îmbunătățirea legislației” (https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how_ro) și SWD(2021) 305 Orientările privind o mai bună legiferare (https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/better_regulation_joining_forces_to_make_better_laws_en_0.pdf și https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/swd2021_305_en.pdf).

⁵⁰ Listele de verificare „Am avut în vedere...” din cadrul instrumentului nr. 28 privind procesul de elaborare a politicilor adaptat la dimensiunea digitală din setul de instrumente pentru o mai bună legiferare: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox/better-regulation-toolbox-0_en și https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox_ro.

⁵¹ De exemplu, în Danemarca (<https://en.digst.dk/digital-governance/digital-ready-legislation/guidances-and-tools/>) sau în sectorul asistenței medicale, unde considerațiile legate de interoperabilitate sprijină elaborarea politicilor (https://health.ec.europa.eu/blood-tissues-cells-and-organs/overview/revision-eu-legislation-blood-tissues-and-cells_en).

UE privind COVID-19, identitatea digitală securizată⁵², Sistemul de informare al pieței interne (IMI)⁵³ și un număr tot mai mare de servicii transfrontaliere facilitate de portalul unic digital⁵⁴.

Deși Comisia s-a angajat să elaboreze politici adaptate la dimensiunea digitală și va asigura aplicarea acestei abordări în cazul inițiativelor de politică și al propunerilor legislative, acesta este doar un început. Pentru ca legislația UE să fie pe deplin adaptată la dimensiunea digitală și interoperabilă din stadiul conceperii, este important să se urmărească și, în cele din urmă, să se asigure o înțelegere comună între colegiitori, cu respectarea deplină a rolurilor fiecărei instituții. Guvernanța comună a interoperabilității în UE în temeiul propunerii de Act privind Europa interoperabilă este un instrument esențial pentru obținerea acestei înțelegeri comune.

4.2 Punerea accentului pe finanțarea interoperabilității

Programele UE oferă finanțare specifică pentru cercetare, dezvoltare și întreținerea resurselor de interoperabilitate ale sectorului public al UE, cum ar fi instrumentele de evaluare a interoperabilității, vocabularele semantice, GovTech sau componentele reutilizabile pentru schimbul de date și identitatea electronică⁵⁵. Este important ca practicienii din domeniul IT și al politicilor din statele membre – utilizatorii finali ai acestor resurse și responsabilii cu implementarea politicilor – să ofere consiliere cu privire la prioritățile pentru finanțarea UE care abordează interoperabilitatea. Viitorul Comitet pentru Europa interoperabilă va avea sarcina de a oferi consiliere cu privire la orice măsuri de implementare a politicilor sau de sprijin pentru inovare considerate necesare, astfel cum se prevede în propunerea de Act privind Europa interoperabilă.

Finanțarea UE pentru interoperabilitate sprijină, de asemenea, punerea în aplicare a politicilor UE relevante pentru guvernarea digitală, cum ar fi portalul digital unic, portofelul UE de identificare electronică sau gemenii digitali ai orașelor⁵⁶. Prin fondurile structurale⁵⁷, Mecanismul de redresare și reziliență⁵⁸, Mecanismul pentru interconectarea Europei⁵⁹ și Instrumentul de sprijin tehnic (IST)⁶⁰, UE sprijină investițiile în modernizarea sectorului public din statele membre. Rețeaua administrației publice a UE elaborează un program ambițios de modernizare⁶¹. Propunerea privind deceniul digital și IST prevăd proiecte multinaționale care sprijină transformarea digitală, printre care și Consorțiul pentru

---

⁵² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/node/97>.

⁵³ IMI permite autorităților publice să facă schimb de informații, sprijinind libera circulație a serviciilor și a persoanelor pe piața unică.

⁵⁴ Regulamentul (UE) 2018/1724 privind înființarea unui portal digital unic (gateway) pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.295.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2018:295:TOC).

⁵⁵ În special programul Europa digitală (DEP), care integrează resurse de finanțare anterioare din fostele programe ISA² și MIE Telecom (<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/2018/11/08/Meet+the+new+CEF+Building+Blocks>) și Orizont Europa.

⁵⁶ Cu sprijinul programului „Europa digitală” (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/node/10194>).

⁵⁷ https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-opportunities/funding-programmes/overview-funding-programmes/european-structural-and-investment-funds_ro.

⁵⁸ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_ro.

⁵⁹ https://hadea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility_ro.

⁶⁰ https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument/technical-support-instrument-tsi_en.

⁶¹ Inclusiv Declarația de la Strasbourg adoptată în 2022 și strategia EUPAN 2022-2025; a se vedea <https://www.eupan.eu/>.

infrastructura digitală europeană (EDIC)⁶². Astfel de componente de sprijin pentru modernizare și reformă ar trebui să asigure coordonarea în faza incipientă și să țină seama de nevoile de interoperabilitate, de exemplu prin schimburi periodice cu practicienii și prin consiliere din partea acestora cu privire la viitoarea comunitate a Europei interoperabile.

4.3 Integrarea interoperabilității în politicile UE în materie de date și inovare

Politica de interoperabilitate este o completare necesară a peisajului emergent al UE în materie de date și de politici digitale. Aceasta se bazează pe și completează legislația privind disponibilitatea datelor și schimbul de date, din perspectiva sectorului public⁶³, sprijină instrumente comune centrale precum „data.europa.eu” și portalul oficial pentru date europene⁶⁴ și poate oferi expertiza semantică necesară pentru construirea spațiilor de date și a politicii UE în domeniul tehnologiei de tip cloud. În consecință, și pentru ca politica consolidată a UE de interoperabilitate să fie pe deplin eficace, trebuie garantată o interacțiune strânsă cu structurile operaționale și de reglementare relevante de politică digitală, în special cu Comitetul european pentru inovare în domeniul datelor⁶⁵. Busola pentru dimensiunea digitală 2030, cadrul de referință al politicii digitale a UE, recunoaște guvernarea digitală ca fiind unul dintre vectorii săi principali, iar politica consolidată a UE de interoperabilitate este concepută pentru a sprijini procesul concomitent al deceniului digital⁶⁶.

În mod implicit, activele de interoperabilitate ale UE sunt disponibile sub formă de specificații deschise sau software cu sursă deschisă⁶⁷. Acestea trebuie să fie deschise pentru a putea fi reutilizate cu ușurință de către administrațiile publice de la toate nivelurile care creează sisteme și servicii interoperabile, precum și de către partenerii din sectorul privat și din industrie care colaborează cu aceste administrații. Deși sursa deschisă nu este singura abordare pentru crearea interoperabilității, proiectele finanțate de UE pentru servicii publice ar trebui să fie în mod implicit cu sursă deschisă. Acesta este motivul pentru care propunerea de Act privind Europa interoperabilă prevede accesul la soluții reutilizabile, inclusiv la coduri, dacă este cazul și dacă este posibil. Comisia însăși pune la dispoziție codul ca sursă deschisă și contribuie la proiectele cu sursă deschisă⁶⁸. O Licență publică europeană (EURL) specifică este disponibilă în toate limbile oficiale ale UE, cu un asistent pentru licențe care oferă asistență juridică online⁶⁹. Odată cu înființarea birourilor pentru programe cu sursă deschisă (*Open Source Programme Offices*, OSPO) sau a altor birouri similare în cadrul administrațiilor statelor membre, Comitetul pentru Europa interoperabilă și comunitatea Europei interoperabile vor sprijini schimburile de bune practici și vor contribui la identificarea soluțiilor reutilizabile și a nevoilor de dezvoltare⁷⁰.

⁶² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52021PC0574>.

⁶³ Cum ar fi Directiva privind datele deschise (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32019L1024>), Legea privind guvernanța datelor (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_21_6428) și Legea privind datele, în special capitolul VIII (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_1113).

⁶⁴ <https://data.europa.eu/ro>.

⁶⁵ Instituit prin Legea privind guvernanța datelor.

⁶⁶ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/proposal-decision-establishing-2030-policy-programme-path-digital-decade>.

⁶⁷ Prin intermediul portalului Joinup, în special <https://joinup.ec.europa.eu/collection/open-source-observatory-osor>.

⁶⁸ A se vedea https://ec.europa.eu/info/departments/informatics/open-source-software-strategy_ro.

⁶⁹ Asistent pentru licențe Joinup la adresa <https://joinup.ec.europa.eu/collection/eupl>.

⁷⁰ Comisia și-a înființat propriul OSPO (<https://joinup.ec.europa.eu/collection/ec-ospo>).

Interacțiunea strânsă cu forurile și activitățile de standardizare⁷¹ este deosebit de importantă pentru evoluția acquis-ului european în materie de interoperabilitate și pentru asigurarea unei transformări digitale deschise, favorabile incluziunii și bazate pe valoare. Pe măsură ce UE pune în aplicare cadrul său reînnoit de politică de standardizare⁷², aspectele legate de interoperabilitatea sectorului public vor fi abordate în mod sistematic de viitorul Comitet pentru Europa interoperabilă. Aceasta include contribuția la „domeniile de urgență” ale standardizării în sectorul public și sprijinirea rolului UE în elaborarea de standarde pentru serviciile publice.

Agenda de inovare⁷³ a Comisiei, publicată recent, subliniază rolul benefic al sectorului public, nu numai ca autoritate de reglementare, ci și ca achizitor și partener de experimentare, în consolidarea capacității de inovare a UE. Agenda subliniază potențialul interoperabilității și încurajează explorarea experimentării în sectorul public în medii controlate (spații de testare) și cooperarea GovTech.

4.4 Dezvoltarea cooperării internaționale privind interoperabilitatea sectorului public

Politica UE de interoperabilitate este în mod tradițional deschisă cooperării cu partenerii internaționali, în special din vecinătatea UE, și cu organizațiile internaționale. Prin însăși natura sa, interoperabilitatea nu are frontiere, iar resursele de interoperabilitate ale UE sunt disponibile în mod deschis pentru reutilizare la nivel mondial. Acesta este, în special, cazul EIF, la care se face trimitere la nivel internațional⁷⁴. Pentru a dezvolta în continuare cooperarea internațională bazată pe valori în domeniul guvernării digitale, este important să se mențină și să se dezvolte cooperarea existentă în materie de interoperabilitate cu organizații internaționale precum OCDE, ONU și Banca Mondială, precum și cu parteneri globali care împărtășesc aceeași viziune⁷⁵.

De o importanță deosebită este aprofundarea cooperării existente cu țările din vecinătatea UE; Muntenegru, Macedonia de Nord și Ucraina sunt parteneri tradiționali în dezvoltarea cooperării UE în materie de interoperabilitate, iar alte țări și-au manifestat interesul puternic de a se alătura acestui efort comun. Transformarea digitală a administrației este o prioritate majoră pentru partenerii din contextul extinderii și al vecinătății, iar Comisia încurajează atingerea unor niveluri ridicate de interoperabilitate în conformitate cu standardele UE. Aprofundarea cooperării sprijină integrarea preaderării și a parteneriatului economic și, prin urmare, ar trebui să fie o componentă structurală a instrumentelor politicii de vecinătate a UE⁷⁶. Dezvoltarea cooperării internaționale nu va avea loc într-o singură direcție. În același timp, aceasta va permite Uniunii Europene să învețe de la partenerii săi și împreună cu aceștia și să beneficieze de soluțiile, expertiza și experiența lor, adesea foarte avansate.

Comisia:

⁷¹ De exemplu, platforma multipartită pentru standardizarea TIC (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/european-standards/ict-standardisation_en).

⁷² A se vedea <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/48598?locale=ro>.

⁷³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52022DC0332>.

⁷⁴ <https://joinup.ec.europa.eu/collection/nifo-national-interoperability-framework-observatory/eif-monitoring> și <https://joinup.ec.europa.eu/collection/nifo-national-interoperability-framework-observatory/digital-public-administration-factsheets-2021>.

⁷⁵ De exemplu cu Uruguay (https://ec.europa.eu/isa2/news/european-commission-reinforces-cooperation-uruguay-interoperability_en/) și Ucraina (<https://eufordigital.eu/ro/countries/ukraine/>).

⁷⁶ Un cadru de evaluare sprijinit de Comisie, elaborat împreună cu programul OCDE „Sprijin pentru îmbunătățirea guvernărilor și a gestionării” (SIGMA), este utilizat pentru monitorizarea progreselor înregistrate în reforma administrației publice și se referă la „interoperabilitate” (Principiile administrației publice: <https://sigmaweb.org/publications/Principles-of-Public-Administration-2017-edition-ENG.pdf>).

- va integra aspectele digitale în diferitele etape de definire, dezvoltare, adoptare și implementare a politicilor, astfel cum se prevede în strategia sa digitală;
- se va asigura că EIF este aplicat în practica sa operațională și de elaborare a politicilor și va solicita feedback prompt din partea statelor membre cu privire la potențialele provocări legate de punerea în aplicare a propunerilor de politici cu aspecte digitale și interoperabile semnificative;
- va îndemna colegiitorii să aprobe principiile de elaborare a politicilor adaptate la dimensiunea digitală și să se asigure că se acordă suficientă atenție aspectelor digitale în diferitele etape ale ciclului de elaborare a politicilor UE;
- se va asigura că resursele comune de interoperabilitate (instrumente, specificații, soluții) sunt reutilizate și menționate în instrumentele de finanțare, în special pentru transformarea sectorului public (inclusiv în IST, fondurile structurale, sprijinul pentru vecinătate și preaderare și Mecanismul de redresare și reziliență);
- va asigura o legătură strânsă între guvernarea interoperabilității și datele existente, mecanismele de standardizare și de guvernare sectorială, în special Comitetul european pentru inovare în domeniul datelor și inițiativele de modernizare a sectorului public;
- se va asigura că viitorul Comitet pentru Europa interoperabilă este implicat în conceperea activităților de interoperabilitate finanțate în cadrul secțiunii dedicate interoperabilității a programului Europa digitală; și
- va aprofunda cooperarea internațională în materie de interoperabilitate, în special în cadrul politicii sale de vecinătate și cu organizațiile internaționale.